

Osmanlı'da Bir H̄alvetī Tekkesi: Ümmī Sinān Dergāhı

NURAN ÇETİN
Amasya Üniv. İlahiyat Fakültesi
nuran.cetin@amasya.edu.tr

Öz

Tekkeler, tarih boyunca sosyo-kültürel çeşitliliğin korunabilmesine katkıda bulunmuş, hoşgörü ve kardeşlik gibi evrensel bazı değerlerin yaşatılmasında önemli bir fonksiyon icra etmiş kurumlardır. Bunun yoğun bir şekilde Osmanlı'da karşılık bulduğu ve İstanbul'un farklı tarikatlara ait çok sayıda tekkeye ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Ümmī Sinān Dergāhı bunlardan birisidir ve 16. yüzyıldan günümüze kadar varlığını korumuştur. H̄alvetīlik'in Sināniyye kolunun kurucusu kabul edilen Ümmī Sinān'a nispetle bu adı alan dergāh, H̄alvetīlik'in Osmanlı'daki en önemli merkezlerinden biri olagelmıştır. Bu çalışmada söz konusu dergāhın tarihsel gelişimi ele alınmış; Ümmī Sinān'ın renkli kişiliği, kendisinden sonra tekkede görev yapan şeyhler, tekkenin fiziki konumu hakkında bilgiler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sināniyye, Ümmī Sinān Tekkesi, tarikat, sufi, şeyh

Abstract

A Khalwatī Tekke in the Ottomans: the Ümmī Sinān Dergāh

The *Tekkes* have contributed to the preservation of socio-cultural diversity and served to improve universal values such as tolerance and brotherhood throughout history. It is a well-known fact that the Ottoman State in general was once home to these values, and its capital city Istanbul in particular hosted countless *tekkes* belonging to various Sufi orders. The Ümmī Sinān *Dergāh* in İstanbul is one of such *tekkes*, which has survived since the 16th century. The *dergāh*, named after Ümmī Sinān, the founder of the Sināniyye branch of the Khalwatī order, served as a prominent place of the Khalwatī order in the Ottoman period. This study offers a brief historical development of the *dergāh*, and provides information regarding the colorful personality of Ümmī Sinān, his successors, and the physical condition of the *dergāh*.

Keywords: Sināniyyah, Ümmī Sinān, Ümmī Sinān Dergāh, tekke, Sufi, Sheikh